

Asumisen politiikan valmistelu

YHTV 11.01.2023 § 3

Valmistelija Tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219

Asian käsittely ELINYMP 19.04.2021 § 14
HYVINV 20.5.2021 § 28
KH 27.04.2021 § 135
Valtuustoseminaari 20.9.2021
YHTV 20.10.2021 § 10
YHTV 09.12.2021 § 32
YHTV 19.01.2022 § 2
HYVINVOI 03.03.2022 § 12
HYVINVOI 31.03.2022 § 20
VIRANOMA 16.3.2022 § 29
Valtuustoseminaari 11.5.2022
YHTV 13.05.2022 § 36

Yhteisövaliokunta on aikaisempien käsittelyiden pohjalta linjannut Asumisen politiikan valmisteluun kolme painopistealueella

- Tiestö ja kevyenliikenteenväylät elinvoiman ylläpitäjinä
- asuntokannan kehittäminen rakentamalla, korjaamalla ja muuntojoustavuutta lisäämällä koko kaupungin alueella
- rakentamisen mahdollisuuksien varmistaminen kaavoittamalla

Asumisen politiikan valmistelutyö on edelleen käynnissä, mutta painopistealueiden mukaisia toimenpiteitä on toteutettu vuoden 2022 aikana seuraavasti.

Tiestö ja kevyenliikenteenväylät elinvoiman ylläpitäjinä.

- Pudasjärven kaupungilla on käynnissä hanke tiekuntien aktivoimiseksi. Hanke toteutetaan samansisältöisenä yhteistyössä Taivalkosken kanssa ja hankkeelle on saatu valtionrahoitusta. Hankkeessa toteutetaan maksutonta koulutusta ja neuvontaa yksityistiekunnille. Koulutuspalvelut tuottaa Routamap Oy.
- Yksityistiekunnat ovat voineet hakea syksyn 2022 aikana kaupungin järjestämän kunnossapidon piiriin. Kunnossapitourakka käynnistyy syksyllä 2023.
3.1.2023 mennessä hakemuksia on saapunut 62kpl, eriteltyinä seuraavasti:
 - o 46kpl sähköiseen järjestelmään
 - o 9kpl sähköpostilla
 - o 7kpl kirjeenä

Alustavan käsittelyn perusteella useat hakemukset vaativat täydennystä. Osa tiekunnista ei täytä hakukriteereitä ja mukana on myös ns. läpikulkuteitä joiden varrella ei sijaitse vaituista asutusta. On tiedossa että lisää hakemuksia saapuu vielä alkuvuoden aikana.

- Yksityistieavustuksia on myönnetty viranhaltijapäätöksenä yksityistiekäytäntöjen mukaisin ehdoin. Osa avustuksista on maksettu edellisen hyväksytyyn päätöksen mukaisesti, mikäli tienpitoon ei ole tullut muutoksia. Uusia yksityistieavustushakemuksia edellisen hoitokauden osalta on käsitelty seuraavasti:

- omatie 10kpl, hyväksytty 3. Pääasialliset hylkäysten syyt ovat olleet että kyseessä ei ole oma tie, vaan tiellä on muitakin käyttäjiä.
- sopimustie 4kpl, hyväksytty 3. Pääasiallist hylkäämisen syyt ovat että tiellä ei ole pysyvää asutusta, tai ei ole sopimusta tienpidosta.
- yksityistie 6kpl, hyväksytty 4. Pääasialliset hylkäämisen syyt ovat että tie on kaupungin kunnossapidon piirissä tai hakijalla ei ole ollut valtuutusta avustuksen hakemiseen.
- Pudasjärven kaupunki on hakenut liikkumisen ohjaamisen valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeen laatimiseksi. Hankkeen nimi on Pudasjärven jalankulun ja pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 20 000 johon on haettu 75% avustusta ja toteutusaika olisi 2023. Avustuspäätös ei ole vielä saapunut.

Asuntokannan kehittäminen rakentamalla, korjaamalla ja muuntojoustavuutta lisäämällä koko kaupungin alueella

- Kaupunginhallituksen päätöksen 28.06.2022 perusteella kaupungille on rektytoitu asumisen ja elämisen palvelusuunnittelija kahden vuoden määräaikaiseen työsuhteeseen. Tehtävän tavoite on laatia ja käyttöönottaa seuraavat toimintamallit:
 - Rakentajan palvelupolku
 - Korjausneuvonta
 - Muuttokummi toiminta
 - Asunnot esille kylillä
 Palvelusuunnittelija Petri Kittilä esittelee toimintamallien sisältöä valmistelun tilannetta kokouksessa.

Rakentamisen mahdollisuuksien varmistaminen kaavoittamalla

- Kaupunki on tehnyt keskustaajaman alueella strategista maanhankintaa asunto- ja palvelurakentamisen tulevaisuuden tarpeisiin. Kaupungintalon korttelista on hankittu tontti johon on muodostutettu kaavamuutoksella uusi rakennuspaikka. Posti-teletalon kiinteistöä on käytetty etuostooikeutta, jossa koko alue on hankittu kaupungin omistukseen.
- Nivankankaan asemakaavaehdotus on asetettu nähtäville ja kaavoituksen odotetaan valmistuvan talven 2023 aikana
- Kaupungilla on vireillä 6 asemakaavan muutosta
- Syötteen yleiskaavan päivitys on käynnistymässä
- Kaksi kaavoitussopimusta tuulivoimapuistojen osayleiskaavan laatimiseksi on tehty
- Pudasjärven tuulivoimaselvitys on valmistunut ja tuulivoimaohjelman käsittely on alkanut
- Siuruanjoen kaavoituksesta on tehty kysely ja asiaa on käsitelty kaupunginhallituksessa 10.5.2022. Kaavoituspäätöksen käsittelyssä ja kaavoitettavan alueen rajauksessa huomioidaan asumisen politiikkaan kirjattavat tavoitteet.

Käytiin keskustelu asumisen politiikan valmistelun tilanteesta ja tavoitteista sekä taloustilanteen ja uusien palvelusopimuksien sisällön vaikutuksesta kaupungin palvelutasoon ja toimintaedellytyksiin.

Todettiin, että vastaavaa, valmistelussa olevaa kokonaispakettia ei tiettävästi ole koko Suomessa tehty.

Merkitään muistioon, että keskustelussa mukana oli myös asumisen ja elämisen palvelusuunnittelija Petri Kittilä.

YHTV 17.01.2024 § 2

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219

Asumisen politiikka on työkalu, jolla konkretisoidaan kaupunkistrategian tavoitteita käytäntöön. Toteutettavassa raportissa valotetaan valtakunnallista asumisen ja elinympäristöjen ajankuvaa ja kehityssuuntaa ja hahmotetaan näkymää asumiseen Pudasjärvellä tulevaisuudessa.

Asumisen politiikka on ajassa elävä viitekehys joka kokoaa yhteen laajan asumiseen liittyvän käsitteistön ja selventää kaupungin toteuttamia toimenpiteitä valittujen painopistealueiden kautta. Painopistealueet pitävät sisällään useita erillisiä tarkentavia toimenpideohjelmia ja suunnitelmia, joilla vaikutetaan asumisen mahdollisuuksiin, mielekkyyteen ja koettuun turvallisuuteen Pudasjärvellä.

Pudasjärven asumisen politiikka

Tiestö, kevyenliikenteenväylät ja tietoliikenneverkot elinvoiman ylläpitäjinä

- Kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma 2023-2030
- Yksityistiekäytännöt 2024
- Liikenneturvallisuussuunnitelma 2019
- Pudasjärven liikenneturvallisuustyöryhmä
- Kairan Kuitu Oy kehittämisohjelma
- Ikäihmisen viisaan asiointiliikkumisen ohjelma

Asuntokannan kehittäminen rakentamalla, korjaamalla ja muuntojoustavuutta lisäämällä koko kaupungin alueella

- Rakentajan palvelupolku 2023
- Korjausneuvonta 2023
- Rakennusjärjestys 2018
- Pudasjärven Vuokratalot Oy kehittämisohjelma

Rakentamisen mahdollisuuksien varmistaminen kaavoittamalla

- Maankäytön kehittämisohjelma 2017-2027
- Kaavoituskatsaus (vuosittain)
- Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen asuinkäyttöön (Rakentajan palvelupolku)

Pehmeät elinvoimatekijät asumisen tukena

- Viherympäristösuunnitelma 2023
- Valmius ja varautumissuunnittelu ja kyläturvallisuus
- Järjen äärellä, muuttokummit, asunnot esille kylillä
- Kuntalaisviestintä ja vaikutusmahdollisuudet
- Hyvinvointikertomus

Pääosin asumiseen liittyvät toimenpideohjelmat, suunnitelmat ja toimintamallit ovat ajan tasalla, mutta joidenkin osalta päivittäminen ja

uudistamistarve on ajankohtaista, jotta asumisen politiikan kokonaisuus voidaan koostaa ajan tasaiseksi. Maankäytön kehittämisohjelma 2017-2027 on suunnitelma joka tarkentaa ja havainnollistaa kaupunkistrategiaa maankäytön näkökulmasta. Suunnitelma on aikaisempien strategioiden ajalta, joten päivittämistarve on sitä myöten ilmeinen. Suunnitelmalla hahmotetaan maankäytön kehittämisen tarpeita ja kiireellisyyjärjestystä. Rakentamislain ja alueidenkäyttölain uudistukset sekä laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä vaikuttaa Pudasjärven rakennusjärjestykseen ja aiheuttaa muutostarpeita. Kaupungin omistamien yhtiöiden tavoitteet suhteessa kaupunkistrategiaan ja asumisen politiikan tavoitteisiin tulee kirjata selkeästi.

Yksittäisten toimenpideohjelmien toteutumista seurataan pääosin vähintään vuosittain niille osoitetuissa tai vakiintuneissa yhteyksissä mutta erilliset käsittelyt eivät edesauta hyvän kokonaiskuvan muodostamista asumisen politiikan kokonaisuutta ajatellen. Työn valmistuessa on syytä pohtia myös toimintatapa jolla kokonaisuuden tilannekuva saadaan ylläpidettyä ja viestittyä selkeästi määrääjoin.

Talouden tilanne haastaa joidenkin toimenpideohjelmien osoittamien investointitarpeiden toteuttamista, mutta niiltäkin osin ajantasaisen laajan tilannekuvan ja tarpeiden ylläpitäminen on tärkeää, jotta käytettävissä olevat resurssit osataan kohdistaa tarpeellisimpiin kohteisiin.

.

Ohjausesitys

Yhteisövaliokunta keskusteli kaupungin asumisen politiikasta teknisen johtajan alustuksen pohjalta. Rakentamislain ja alueidenkäyttölain uudistusten vuoksi kaupungin rakennusjärjestyksen päivittäminen olisi ajankohtaista. Yhteisövaliokunnan keskusteluissa nähtiin tarpeelliseksi myös Pudasjärven Vuokratalojen kehittämisohjelman päivittäminen aika ajoin. Valiokunnan mielestä asumisen politiikkaa olisi syytä käsitellä ensin kaupunginhallituksen kokouksessa, jolloin päätettäisiin suuntaviivoista ja sitten alkusyksystä valtuustoseminaarissa.

Merkitään muistioon, että keskustelussa mukana oli myös asumisen ja elämisen palvelusuunnittelija Petri Kittilä.

Jakelu

kaupunginhallitus

YHTV 09.10.2024 § 41
575/10.00.00/2022

Valmistelija

Tekninen johtaja Janne Karhu, 040 544 3219

Asumisen politiikan raportti on tuotettu valmiiksi.

Kokonaisuutta käytetään ajanmukaisena taustamateriaalina talousarvion laadinnassa sekä tulevassa kaupunkistrategian päivityksessä.

Sisältöä osittain haastaa meneillään oleva voimakas talouden sopeuttamisen tarve ja päätettävien säästötoimien pitkäaikainen

luonne. Laadittua työtä voidaan käyttää tukena säästötoimien vaikutusten arvioinnissa.

Valiokunta on aikaisemmin antanut ohjausesityksen asian käsittelystä syksyllä 2024. Asiakokonaisuutta käsitellään soveltuvin osin talousarvion laadinnan yhteydessä sekä sopeuttamisryhmän työskentelyn yhteydessä.

Esittelijän esitys

Valiokunta käy keskustelun aiheesta.

Ohjausesitys

Valiokunta pohti mm. elinympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden lisäämistä, esimerkiksi rapistuvat käytöstä poistetut rakennukset eivät lisää turvallisuuden tuntua eivätkä paranna Pudasjärven imagoa. Mielikuvaa pitäisi saada paremmaksi myös keskusteluissa niin, että käännetään sävy positiiviseksi. Hyvä kokemus muodostuu pienistä asioistakin, mutta yksittäisen ihmisen huonon kokemuksen viidakkorumpu kuuluu kauas.

Pudasjärven väestön ikääntyminen on otettava huomioon rakentamisessa, kaavoituksessa ja yhdyskuntarakenteissa asumista ja esteettömyyttä tukemalla. Itsenäisen asumisen tukemiseen on markkinoilla olemassa jo nyt hienoja ratkaisuja. Yhteisöllisyyden lisääminen ja naapuriavun saaminen varsinkin sivukylillä olisi toivottavaa.

Raportti tulee kaupunkistrategian päivityksen taustamateriaaliksi.

Jakelu